

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 27P/1/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3823202001
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Štefčík
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2023:3823202001.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudcom JUDr. Petrom Štefčíkom vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. B., nar. XX.XX.XXXX a A. B., nar. XX.XX.XXXX, všetky dočasne zverené do náhradnej osobnej starostlivosti D. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom mesto Partizánske, toho času F., G. XXXX/XX, všetky zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske, deti rodičov B. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., G. XXXX/XX, toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby Ilava a D. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom I., J. K., L. XX, E. J. M. F., J. K., o návrhoch D. E. a N. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., O. XXX/XX, toho času F., G. XXXX/XX na zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti, za účasti Okresnej prokuratúry Partizánske, takto

rozhodol:

I. Súd zveruje maloleté deti A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. B., nar. XX.XX.XXXX a A. B., nar. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky N. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F., O. XXX/XX, toho času bytom F., G. XXXX/XX, ktorá je oprávnená a povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti, v bežných veciach ich zastupovať a spravovať ich majetok s tým, že je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletých detí oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletých detí do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením.

II. Súd s účinnosťou od právoplatnosti výroku I. tohto rozsudku zrušuje neodkladné opatrenie nariadené uznesením zo dňa 19.06.2023 č.k. 27P/1/2023-25.

III. Súd určuje matke maloletých detí B. H., nar. XX.XX.XXXX povinnosť poskytovať maloletým deťom výživné, a to tak, že vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, s účinnosťou od 18.07.2023, na:
a. maloletú A. vo výške 36,80 € mesačne, nie však menej ako 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona;
b. maloletú C. vo výške 36,80 € mesačne, nie však menej ako 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona;
c. maloletú A. vo výške 36,80 € mesačne, nie však menej ako 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona;
pričom výživné je povinná platiť počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie do plnoletosti detí, na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske.

IV. Zročné výživné za obdobie od 18.07.2023 do 18.12.2023:

a. na maloletú A. vo výške 217,32 €, je matka povinná zaplatiť v pravidelných mesačných splátkach najmenej po 5 € mesačne vždy k 15. dňu mesiaca s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske s tým, že v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky zročného výživného riadne a včas nastane splatnosť celého nezaplateného zročného výživného.
b. na maloletú C. vo výške 217,32 € je matka povinná zaplatiť v pravidelných mesačných splátkach najmenej po 5 € mesačne vždy k 15. dňu mesiaca s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske s tým, že v prípade nezaplatenia čo i len jednej

splátky zročného výživného riadne a včas nastane splatnosť celého nezaplateného zročného výživného a

c. na maloletú A. vo výške 217,32 € je matka povinná zaplatiť v pravidelných mesačných splátkach najmenej po 5 € mesačne vždy k 15. dňu mesiaca s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske s tým, že v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky zročného výživného riadne a včas nastane splatnosť celého nezaplateného zročného výživného.

V. Súd mení rozsudok Okresného súdu Partizánske zo dňa 30.01.2023 č.k. 1P/15/2022-116 vo výroku I. tak, že určuje otcovi maloletých detí D. B., nar. XX.XX.XXXX povinnosť poskytovať maloletým deťom výživné, a to tak, že vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, s účinnosťou od 18.07.2023, na:

a. maloletú A. vo výške 36,80 € mesačne, nie však menej ako 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona;

b. maloletú C. vo výške 36,80 € mesačne, nie však menej ako 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona;

c. maloletú A. vo výške 36,80 € mesačne, nie však menej ako 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona;

príčom výživné je povinný platiť počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie do pľnoletosti detí, na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske.

VI. Zročné výživné za obdobie od 18.07.2023 do 18.12.2023 :

a. na maloletú A. vo výške 217,32 €, je otec povinný zaplatiť v pravidelných mesačných splátkach najmenej po 5 € mesačne vždy k 15. dňu mesiaca s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske s tým, že v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky zročného výživného riadne a včas nastane splatnosť celého nezaplateného zročného výživného.

b. na maloletú C. vo výške 217,32 € je otec povinný zaplatiť v pravidelných mesačných splátkach najmenej po 5 € mesačne vždy k 15. dňu mesiaca s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske s tým, že v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky zročného výživného riadne a včas nastane splatnosť celého nezaplateného zročného výživného a

c. na maloletú A. vo výške 217,32 € je otec povinný zaplatiť v pravidelných mesačných splátkach najmenej po 5 € mesačne vždy k 15. dňu mesiaca s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske s tým, že v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky zročného výživného riadne a včas nastane splatnosť celého nezaplateného zročného výživného.

VII. Vo zvyšnej časti nedotknutej výrokom V. tohto rozsudku zostáva rozsudok Okresného súdu Partizánske zo dňa 30.01.2023 č.k. 1P/15/2022-116 nezmenený.

o d ô v o d n e n i e :

(1) Navrhovateľ D. E. doručil dňa 01.06.2023 tunajšiemu súdu návrh na zverenie maloletých detí B. do svojej náhradnej osobnej starostlivosti. Návrh odôvodnil v podstate tým, že ide o deti jeho partnerky B. H.. Tá bola vzatá do väzby. Keďže starostlivosť o deti zabezpečoval aj pred vzatím matky do väzby, má záujem zabezpečiť im stabilné prostredie. V prípade potreby mu bude pomáhať stará matka detí N. H..

(2) Zároveň navrhol zveriť deti neodkladným opatrením do jeho náhradnej osobnej starostlivosti.

(3) Stará matka maloletých detí doručila tunajšiemu súdu dňa 27.07.2023 návrh na ich zverenie do svojej náhradnej osobnej starostlivosti v podstate z rovnakých dôvodov. Poukázala na to, že proti navrhovateľovi D. E. sa vedie trestné stíhanie, ktorého výsledok nepoznajú. Konanie sa začalo pod spisovou značkou 22P/14/2023.

(4) Súd maloletým deťom na zastupovanie v tomto konaní ustanovil kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske. Nato uznesením zo dňa 19.06.2023 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloleté deti Kotlárové zveril do náhradnej osobnej starostlivosti D. E. až do právoplatného skončenia tohto konania. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 03.08.2023 a vykonateľnosť dňa 18.07.2023.

(5) Uznesením zo dňa 04.09.2023 č.k. 27P/1/2023-38 boli konania vedené na tunajšom súde pod spisovými značkami 27P/1/2023 a 22P/14/2023 spojené na spoločné konanie vedené pod spisovou značkou 27P/1/2023.

(6) Súd vo veci nariadil pojednávanie na 18.12.2023. Predvolal naň oboch rodičov maloletých detí, oboch navrhovateľov, kolízneho opatrovníka a prokurátora.

(7) Ani jeden z rodičov maloletých detí, hoci mali riadne doručené predvolanie na pojednávanie, sa na pojednávanie neustanovili, nežiadali z dôležitých dôvodov o jeho odročenie, preto boli splnené podmienky podľa § 180 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len "CSP") na prejednanie veci v ich neprítomnosti.

(8) Súd na pojednávaní vykonal dokazovanie oboznámením podstatného obsahu listinných dôkazov a vypočul oboch navrhovateľov. Z vykonaných dôkazov súd pre potreby rozhodnutia vo veci zistil nasledujúci skutkový stav:

(9) Z rodných listov na čísle listu spisu (ďalej len "č.l.") 2 až 4 vyplýva, že D. B. a B. H. sú rodičmi detí A. B., nar. XX.XX.XXXX, A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX.

(10) Z rozsudku na č.l. 5 vyplýva, že Městský soud v Brně rozsudkom zo dňa 20.11.2018 vo veci 40P 45/2014-116, 82 P a Nc 205/2018, 82 P a Nc 248/2018 zrušil ústavnú starostlivosť nariadenú nad nimi a zveril ich do starostlivosti matky. Otcovi určil vyživovaciu povinnosť. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 28.12.2018.

(11) Z lustrácií na č.l. 10 súd zistil, že navrhovateľ D. E. je zamestnaný u zamestnávateľa P. K. Q., a to od 01.10.2022. Nepoberá žiadnu dávku vyplácanú Sociálnou poisťovňou. Bol doteraz dvakrát súdne trestaný, naposledy v roku 2011 pre lúpež. Z výkonu trestu bol podmienene prepustený 26.02.2015, v skúšobnej dobe sa osvedčil. V evidencii priestupkov má 10 záznamov o dopravných priestupkoch. Je rozvedený, má jedno maloleté dieťa. Nemá obmedzenú spôsobilosť na právne úkony. Matka maloletých detí sa v súčasnosti nachádza vo väzbe v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby Ilava, kde je od 24.05.2023. Je rozvedená, má štyri maloleté deti. Otec maloletých má tri maloleté deti, je štátny občan Českej republiky. Stará matka maloletých detí - navrhovateľka N. H. má jeden záznam v registri priestupkov o dopravnom priestupku. V registri trestov má 2 záznamy, naposledy z roku 2013, kedy bola odsúdená pre ohrozovanie mravnej výchovy mládeže na podmienenečný trest, hľadá sa na ňu, akoby nebola odsúdená. V registri obyvateľov má záznam o tom, že je slobodná, má dve deti (sama uviedla, že v skutočnosti má deti tri), nie je obmedzená jej spôsobilosť na právne úkony. Nie je evidovaná ako zamestnanec v Sociálnej poisťovni, ani ako samostatne zárobkovo činná osoba, nepoberá žiadne dávky vyplácané Sociálnou poisťovňou.

(12) Z oznámenia Väzenskej služby Českej republiky na č.l. 18 súd zistil, že otec maloletých detí je vo výkone trestu odňatia slobody od 23.11.2022 s predpokladaným koncom výkonu trestu 16.02.2030. V súčasnosti je umiestnený vo Věznici Příbram.

(13) Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske na č.l. 20 súd zistil, že rodina obýva v súčasnosti prenajatý 3-izbový byt v Partizánskom, ktorý je riadne zariadený a udržiavaný. Maloletá A. nemá problémy v škole, maloletá C. sa zhoršila v školskej príprave i správaní, preto bola situácia riešená s pomocou psychológa. Maloletá Chelsea v škole problémy nemá. Starostlivosť o maloleté deti po vzatí matky do väzby zabezpečuje navrhovateľ D. E.. Ten je v súčasnosti zamestnaný. So starostlivosťou o deti mu pomáha stará matka detí, ktorá býva v susednom byte. Deti s ním majú dobrý vzťah, rešpektujú ju. Všetky tri maloleté deti vyjadrili záujem zostať s ním, nazývajú ho "tatino".

(14) Z rozsudku na č.l. 48 vyplýva, že v trestnom konaní vedenom proti navrhovateľovi D. E. pod spisovou značkou PE-2T/86/2019 bol navrhovateľ spod obžaloby oslobodený. Súdu je z jeho činnosti známe, že rozhodnutie doposiaľ nenadobudlo právoplatnosť, spis sa nachádza v odvolacom konaní na Krajskom súde v Trenčíne.

(15) Z odpovede Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske na č.l. 70 a na č.l. 74 vyplýva, že stará matka - navrhovateľka N. H. bola naposledy vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 03.01.2004 do 04.12.2011. Od 01.10.2019 je poberateľkou dávky v hmotnej núdzi, iné dávky nepoberá.

(16) Z potvrdenia o poberaní dávky v hmotnej núdzi na č.l. 75 vyplýva, že stará matka - navrhovateľka N. H. poberala dávky v hmotnej núdzi v roku 2023 v sumách 74 € mesačne (január až marec), 150 € mesačne (apríl až september) a 172 € (október).

(17) Zo správy Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Ilava na č.l. 78 a 79 vyplýva, že matka maloletých detí je vo väzbe, kde neprejavila záujem o zaradenie do práce, ale vykonáva pracovné činnosti bez nároku na odmenu.

(18) Zo správy o povesti na č.l. 83 až 85 vyplýva, že na navrhovateľa D. E. neboli žiadne sťažnosti, ktoré by riešila komisia verejného poriadku mesta Partizánske. Nemá riešené žiadne spory, má evidované priestupky. Na navrhovateľku - starú matku N. H. neboli žiadne sťažnosti, ktoré by riešila komisia verejného poriadku mesta, nemá riešené žiadne spory, nemá evidované priestupky.

(19) Zo správy ÚPSVaR na č.l. 97-100 vyplývajú obdobné skutočnosti ako zo správy na č.l. 20. Okrem toho z nej vyplýva, že stará matka - navrhovateľka N. H. má komplikovaný vzťah s maloletou A.,

ale v poslednom čase sa situácia údajne mierne zlepšila. S navrhovateľom D. E. majú deti dobrý vzťah, rešpektujú ho. On je ochotný pomáhať starej matke pri starostlivosti o deti a pomáhať deťom. Zabezpečuje starostlivosť aj o B. E., ktorá pochádza z jeho vzťahu s matkou maloletých detí. Všetky tri deti pri pohovore vyjadrili vôľu byť zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, hoci majú silnejší vzťah k matkinmu partnerovi, ale majú vedomosť aj o jeho trestnom konaní. Zo správy z poradensko-psychologického procesu vyplýva, že vzťahy detí so starou matkou a navrhovateľom sú ustálené, bez prítomnosti výraznejších konfliktov. Maloletá A. starú matku rešpektuje v prípade, ak je rešpekt vzájomný. Deti potrebujú stabilné výchovné prostredie s jasne stanovenými hranicami. Stará matka má oporu vo výchovných otázkach u navrhovateľa, ktorého vníma každý člen rodiny ako autoritu. (20) Z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. PE-1P/15/2022 vyplýva, že naposledy bolo o rodičovských právach a povinnostiach k maloletým rozhodované rozsudkom zo dňa 30.01.2023 č.k. 1P/15/2022-116, ktorým bola otcovi maloletých detí zvýšená vyživovacia povinnosť na 32,11 € na každé z maloletých detí, nie však menej ako 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, ktoré je povinný zasielať k rukám matky do 15. dňa v mesiaci vopred, s účinnosťou od 28.04.2022. Bolo rozhodnuté aj o povolení splácať dlžné výživné v pravidelných mesačných splátkach a o trovách konania. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 25.03.2023. V uvedenom konaní bola podaná aj správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske, z ktorej vyplýva, že deti spolu s matkou a navrhovateľom bývali v tom čase v rovnakom byte ako v súčasnosti. Domácnosť bola udržiavaná v poriadku, deti navštevovali základnú školu, mali bežné výdavky, maloleté A. N. C. mali zvýšené výdavky na lieky. Otec maloletých detí bol vo výkone trestu odňatia slobody.

(21) Navrhovateľ k veci uviedol, že deti berie ako vlastné. Bývajú spolu v jednom byte, v susednom byte býva stará matka detí, ktorá pomáha so starostlivosťou o ne. On chodí do práce. Deti navštevujú matku vo väzbe, telefonujú, majú videonávštevy. Otec si vyživovaciu povinnosť neplnil ani neplní. On je zdravý. Deti záväžia do školy a škôlky. Vo veci, v ktorej je trestne stíhaný, ešte nemá stanovený termín prejednávania veci. Iné trestné stíhanie sa proti nemu nevedie. Jeho vzťah so starou matkou detí je dobrý, vždy sa dohodnú, čo sa bude variť, robiť. Ak by deti boli zverené starej matke, nič sa na rodinnej situácii nezmení. Zaužívaný režim ostane, navzájom sa potrebujú. On potrebuje z pracovných dôvodov pomoc starej matky pri starostlivosti o deti.

(22) Stará matka - navrhovateľka k veci uviedla, že ak by boli deti zverené do jej náhradnej osobnej starostlivosti, nič nebude meniť. Jej vzťah s navrhovateľom je dobrý, s deťmi je to už lepšie. Má cukrovku, tá ju ale neovplyvňuje v bežnom živote. Je ochotná prevziať náhradnú osobnú starostlivosť. Vie zabezpečiť aj kontakt detí s matkou v prípade ich zverenia do náhradnej osobnej starostlivosti.

(23) Súd v konaní aplikoval nasledujúce právne predpisy:

(24) Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len "ZR") záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vláh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

(25) Podľa § 44 ods. 1 ZR náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

(26) Podľa § 44 ods. 3 ZR náhradnou starostlivosťou je a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len "náhradná osobná starostlivosť"), b) pestúnska starostlivosť a c) ústavná starostlivosť.

(27) Podľa § 44 ods. 4 ZR súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

(28) Podľa § 45 ods. 1 ZR ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony

v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

(29) Podľa § 45 ods. 2 ZR pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

(30) Podľa § 45 ods. 3 ZR v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

(31) Podľa § 45 ods. 4 ZR osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

(32) Podľa § 45 ods. 6 ZR rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

(33) Podľa § 45 ods. 8 ZR súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

(34) Podľa § 62 ods. 1 až ods. 3 ZR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

(35) Podľa § 62 ods. 5 ZR výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

(36) Podľa § 75 ods. 1 ZR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

(37) Podľa § 76 ods. 1 ZR výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

(38) Podľa § 77 ods. 1 ZR právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

(39) Podľa § 78 ods. 1 ZR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

(40) Podľa § 81 ods. 1 ZR ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochranej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

(41) Podľa § 2 zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje suma alebo úhrn súm a) 268,88 eura mesačne, ak ide o jednu plnoletú fyzickú osobu, b) 187,57 eura mesačne, ak ide o ďalšiu spoločne posudzovanú plnoletú fyzickú osobu, c) 122,77 eura mesačne, ak ide 1. o zaopatrené neplnoleté dieťa, 2. o nezaopatrené dieťa.

(42) Podľa § 363 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len "CMP") súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

(43) Súd na podklade výsledkov vykonaného dokazovania, po ich zhodnotení tak jednotlivo, ako aj vo vzájomných súvislostiach, dospel k záveru, že je dôvod na zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti.

(44) Žiaden z rodičov v súčasnosti nemôže zabezpečovať starostlivosť o svoje deti. Otec je dlhodobo vo výkone trestu odňatia slobody v Českej republike. Matka je v súčasnosti vo väzbe v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby v Ilave. Deti tak ostali bez starostlivosti rodičov. Je potrebné, aby starostlivosť o ne zabezpečovala iná osoba. V prvom rade súd skúmal, či je vhodná osoba, ktorá by mohla zabezpečovať náhradnú starostlivosť o deti. Zistil pri tom, že existujú dve takéto osoby. Jednou je navrhovateľ D. E., ktorý starostlivosť o maloleté zabezpečuje aj v súčasnosti na podklade neodkladného opatrenia, ktorý je partnerom matky maloletých detí. Druhou takou osobou je stará matka maloletých detí N. H.. Obaja prejavili záujem o vykonávanie náhradnej osobnej starostlivosti. Obaja sú spôsobilí na právne úkony, k obom majú maloleté deti vytvorený vzťah. Hoci väčší rešpekt má u nich navrhovateľ, aj ich vzťah so starou matkou sa postupne aj s poskytnutím psychologickéj pomoci zlepšil. V spoločnej domácnosti s deťmi síce býva navrhovateľ, ale stará matka obýva susedný byt a na starostlivosť o deti sa aktívne podieľa. Obaja pri výchove detí a zabezpečovaní ich potrieb efektívne spolupracujú. Keďže deti je možné zveriť do osobnej starostlivosti len jedného z nich, súd posudzoval, ktorý bude pre vykonávanie náhradnej osobnej starostlivosti vhodnejší. Vychádzal pritom v prvom rade z ustanovení Zákona o rodine. Konkrétne § 45 ods. 2 ZR hovorí o tom, že sa má uprednostniť predovšetkým príbuzný maloletého dieťaťa. V tomto prípade je príbuznou maloletých detí ich stará matka. Tá je ochotná a schopná vykonávať starostlivosť o ne, pričom ochotu pomáhať jej pri tom prejavil aj navrhovateľ. Za takýchto okolností súd zveril maloleté deti do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. V rozhodnutí (výrok I.) zároveň upravil rozsah jej práv a povinností tak, aby bol v súlade s ustanovením § 45 ods. 4 ZR.

(45) Keďže výrokom I. bolo definitívne rozhodnuté o úprave náhradnej osobnej starostlivosti, zaniká právoplatnosťou tohto rozhodnutia dôvod, pre ktorý bolo nariadené neodkladné opatrenie. Preto súd v súlade s § 363 CMP uznesenie o neodkladnom opatrení s účinnosťou od právoplatnosti výroku I. tohto rozsudku zrušil.

(46) Keďže rozhodnutím o náhradnej osobnej starostlivosti vyživovacia povinnosť rodičov k deťom nezaniká, je potrebné o nej rozhodnúť (výroky III. až VI.). Platobným miestom pre platenie výživného je s účinnosťou od vzniku náhradnej osobnej starostlivosti podľa § 45 ods. 8 ZR úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. Až do nadobudnutia plnoletosti detí, počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní platiť výživné na účet úradu. Pri stanovení výšky vyživovacej povinnosti súd vychádzal z toho, že matka je vo väzbe, kde nemá žiaden príjem a kde sú jej pracovné možnosti obmedzené. Otec je dlhodobo vo výkone trestu odňatia slobody. Obaja rodičia majú obmedzené možnosti získať príjem, z ktorého by mohli plniť svoju vyživovaciu povinnosť. Každý z rodičov, bez ohľadu na svoje pomery, je však povinný platiť výživné najmenej vo výške podľa § 62 ods. 3 ZR, teda 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Osobitným zákonom je zákon č. 601/2003 Z.z. Podľa § 2 citovaného zákona je životné minimum 122,77 € mesačne. Minimálne zákonné výživné, ktoré je každý rodič povinný na každé svoje dieťa platiť, je teda v súčasnosti vo výške 36,80 €, čo je aj výška výživného, ktoré súd určil každému z rodičov na každé z detí. Zároveň súd konštatoval, že v prípade, ak by došlo k zvýšeniu životného minima,

sú rodičia bez potreby osobitného rozhodnutia o tejto skutočnosti povinní platiť výživné najmenej vo výške zodpovedajúcej 30% z aktuálneho životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona, a to na každé z detí osobitne.

(47) Splatnosť vyživovacej povinnosti súd ponechal tak, ako to bolo v ostatnom rozhodnutí o určení vyživovacej povinnosti otcovi na pätnásť deň v mesiaci, pričom výživné je podľa Zákona o rodine splatné na mesiac vopred. Výživné sa podľa § 45 ods. 8 ZR bude platiť počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, respektíve do nadobudnutia plnoletosti toho-ktorého dieťaťa na účet Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske.

(48) Účinnosť vyživovacej povinnosti súd určil od 18.07.2023. Rozhodol tak z dôvodu, že práve k tomuto dátumu sa na základe neodkladného opatrenia začala náhradná osobná starostlivosť o maloleté deti. Už k tomuto dátumu teda rodičia nezabezpečovali starostlivosť o ne, ale ju zabezpečovala iná osoba. Rodičia však vyživovaciu povinnosť naďalej mali, pričom si ju neplnili.

(49) Keďže výživné súd určil s účinnosťou od 18.07.2023, ku dňu vyhlásenia tohto rozsudku je už jeho časť splatná. Tá je u každého z detí vo výške 217,32 €, pričom zodpovedá výživnému na 28 dní a 5 celých mesiacov (33,32 € + 184 €). Vzhľadom k osobným, sociálnym a majetkovým pomerom rodičov, ktorých osobná sloboda a tým aj možnosť získať prostriedky na platenie výživného je v súčasnosti obmedzená súd rozhodol o možnosti splácať zročné výživné v pravidelných mesačných splátkach spolu s bežným výživným, pričom výšku splátok určil s prihliadnutím na potenciálne príjmy rodičov i ich povinnosť platiť aj bežné výživné u každého z detí na 5 € mesačne. Keďže ide o výživné za obdobie trvania náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní uhradiť ho na účet úradu práce, sociálnych vecí a rodiny (§ 45 ods. 8 ZR).

(50) Vzhľadom k tomu, že u otca maloletých detí súd už o vyživovacej povinnosti rozhodoval, a to rozsudkom zo dňa 30.01.2023 č.k. 1P/15/2022-116, vo výroku V. súd konštatoval aj, že týmto rozsudkom dochádza k zmene citovaného rozsudku vo výroku I. (ktorým bolo rozhodnuté o vyživovacej povinnosti). Podstatná zmena, pre ktorú súd citovaný rozsudok podľa § 78 ods. 1 ZR zmenil spočíva v tom, že deti boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, v dôsledku čoho sa zmenilo aj platobné miesto pre platenie výživného. Keďže bolo zasiahnuté len do výroku o vyživovacej povinnosti, vo výroku VII. súd deklaroval, že iné časti citovaného rozsudku tunajšieho súdu ostávajú bez zmeny.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na súde, ktorý ho vydal.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, uvedenie spisovej značky) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.

Ak povinný dobrovoľne nesplní povinnosť, ktorú mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na výkon rozhodnutia podľa ustanovení § 370 a nasl. Civilného mimosporového poriadku. Súd v prípade výkonu rozhodnutia môže odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť, a postará sa o jeho odovzdanie tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať.